

U 20/2016 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista neuvoston päätöksiksi allekirjoittaa ja tehdä sopimus (EU-USA tietosuojasopimus)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 29 päivänä huhtikuuta 2016 tekemät ehdotukset neuvoston päätöksiksi allekirjoittaa ja tehdä Amerikan Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin välinen sopimus henkilötietojen suojasta kun kyseisiä tietoja siirretään ja käsitellään rikosten, mukaan lukien terrorismi, ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä syytetoimia varten sekä ehdotuksista laadittu muis-tio.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2016

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström

Neuvotteleva virkamies Leena Rantalankila

OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO

EU/2010/0702

12.5.2016

**AMERIKAN YHDYSVALTOJEN JA EUROOPAN UNIONIN VÄLINEN SOPIMUS
HENKILÖTIETOJEN SUOJASTA KUN KYSEISIÄ TIETOJA SIIRRETÄÄN JA KÄSI-
TELLÄÄN RIKOSTEN, MUKAAN LUKIEN TERRORISMI, ENNALTA ESTÄMISTÄ,
PALJASTAMISTA JA SELVITTÄMISTÄ VARTEN SEKÄ SYYTETOIMIA VARTEN
(EU-USA TIETOSUOJASOPIMUS): EHDOTUKSET NEUVOSTON PÄÄTÖKSIKSI SO-
PIMUKSEN ALLEKIRJOITTAMISESTA JA TEKEMISESTÄ**

1 Ehdotusten tausta ja tavoite

Komissio antoi 29.4.2016 ehdotukset neuvoston päätöksiksi EU-USA tietosuojasopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä. Ehdotusten liitteenä on sopimusteksti ja sitä selittävä muistio. Komission tavoitteena on, että oikeus- ja sisäasiat neuvosto hyväksyy 20.5.2016 sopimuksen allekirjoittamisen ja että sopimus allekirjoitetaan EU:n ja Yhdysvaltojen oikeus- ja sisäministereiden kokouksessa 1.—2.6.2016.

Neuvosto teki 3 päivänä joulukuuta 2010 päätöksen, jolla se valtuutti komission aloittamaan neuvottelut Euroopan unionin ja Amerikan Yhdysvaltojen välisestä henkilötietojen suojaa koskevasta sopimuksesta, kun kyseisiä tietoja siirretään ja käsitellään rikosten, mukaan lukien terrorismi, ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten sekä syytetoimia varten rikosasioissa tehtävän poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön puitteissa (jäljempänä EU-USA tietosuojasopimus). Sopimusneuvottelut alkoivat maaliskuussa 2011.

Sopimuksen tarkoituksena on turvata korkea henkilötietojen suoja lainvalvonnan alalla tapahtuvissa henkilötietojen siirroissa ja näin helpottaa EU:n ja Yhdysvaltojen välistä lainvalvonnan alan yhteistyötä. Sopimuksella vahvistetaan puitteet henkilötietojen suojalle kun henkilötietoja siirretään Yhdysvaltojen ja Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden välillä.

Sopimus itsessään ei muodosta oikeusperustaa henkilötietojen siirroille, joille on aina oltava oikeusperusta joko unionin oikeudessa, kansallisessa lainsäädännössä tai kansainvälisessä sopimuksessa. Esimerkiksi Suomesta lainvalvonnan alalla Yhdysvaltoihin tapahtuvien henkilötietojen siirtojen oikeusperusta on erityisesti Suomen ja Yhdysvaltojen välinen rikoksentorjuntasopimus (SoPS 63/2012).

Sopimusneuvottelut saatiin päätökseen 8 päivänä syyskuuta 2015, jolloin komissio ja Yhdysvaltojen neuvottelijat parafoivat sopimuksen. Vaikka sopimusteksti parafoitiin, edellytyksiä sopimuksen tekemiselle ei vielä ollut, koska Yhdysvallat ei taannut EU:n kansalaisille tehokkaita ja täytäntöönpanokelpoisia muutoksenhakukeinoja. Yhdysvaltojen kongressi hyväksyi vihdoinkin pitkän odottelun jälkeen 10. helmikuuta 2016 oikeussuojakeinoja koskevan *Judicial Redress Act* -säädöksen, joka antaa EU:n kansalaisille ensimmäistä kertaa yhdenvertaisen kohtelun Yhdysvaltojen kansalaisten kanssa vuonna 1974 annettuun Yhdysvaltojen *Privacy Act* -säädökseen sisältyvien oikeuksien osalta. Säädös tuli voimaan 24. helmikuuta 2016. *Judicial Redress Act* -säädöksellä myönnetään oikeuksia sen soveltamisalaan kuuluvien, Yhdysvaltojen hallituksen nimeämien maiden kansalaisille. Tämä puolestaan edellyttää seuraavien kriteerien täyttämistä: a) asianomaisella maalla [tai alueellisella järjestöllä] on Yhdysvaltojen kanssa

sopimus henkilötietojen suojaamisesta tilanteissa, joissa niitä vaihdetaan rikosten estämiseksi, tutkimiseksi, havaitsemiseksi tai niistä syyttämiseksi; b) asianomainen maa [tai alueellinen järjestö] sallii henkilötietojen siirtämisen kaupallisessa tarkoituksessa sen ja Yhdysvaltojen välillä; ja c) asianomaisen maan tai alueellisen järjestön kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaan henkilötietojen siirtämiseen soveltamat periaatteet ja niihin liittyvät toimet eivät haittaa merkittävästi Yhdysvaltojen kansallisia turvallisuusetuja.

Judicial Redress Act -säädöksen tultua voimaan komissio katsoi, että este sopimuksen tekemiselle oli poistunut.

Neuvosto voi tehdä päätöksen sopimuksen tekemisestä vasta kun Euroopan parlamentti on antanut hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle.

2 Pääasiallinen sisältö

Sopimus on puitesopimus, jossa vahvistettuja suojatoimenpiteitä ja takeita sovelletaan horisontaalisesti kaikkeen rikosasioissa tehtävän transatlanttisen lainvalvontayhteistyön puitteisissa tapahtuvaan tietojenvaihtoon. Tämä käsittää tietojen siirrot, jotka perustuvat kansalliseen lainsäädäntöön, EU:n ja Yhdysvaltojen välisiin sopimuksiin, jäsenvaltioiden ja Yhdysvaltojen välisiin sopimuksiin (esim. keskinäistä oikeusapua koskevat sopimukset) sekä erityissopimuksiin, joissa määrätään yksityisten tahojen suorittamasta henkilötietojen siirrosta lainvalvontatarkoituksiin (esim. EU:n ja Yhdysvaltojen välinen matkustajatietojen luovuttamista koskeva ns. PNR-sopimus). Sopimuksella on takautuva vaikutus siinä mielessä, että se täydentää voimassa olevien sopimusten tietosuojatakeita siltä osin kuin ne eivät takaa riittävää suojan tasoa.

Sopimuksen 5 artiklan tekstin mukaan sen täytäntöönpano johtaa siihen, että sopimuksen soveltamisalalla tapahtuvissa henkilötietojen siirroissa ei tarvita henkilötietojen siirtoa koskevia lisätakeita. On kuitenkin selvää, että sopimus ei voi syrjäyttää EU:n primaarioikeuteen sisältyviä määräyksiä tietosuojasta.

Sopimuksessa määrätään siitä, mihin tarkoituksiin siirrettyjä henkilötietoja saa käyttää ja missä tapauksissa niitä saa siirtää edelleen. Se sisältää määräykset henkilötietojen säilytysaikojen asettamisesta, arkaluonteisten henkilötietojen käsittelystä ja yksilön oikeudesta pyytää tarkastaa omat henkilötietonsa ja saada virheelliset tietonsa oikaistuiksi sekä näitä oikeuksia koskevista rajoituksista.

Sopimusluonnoksessa määrätään hallinnollista ja oikeudellisista muutoksenhakukeinoista, joista hallinnolliset muutoksenhakukeinot ovat kaikkien käytettävissä, mutta oikeudelliset muutoksenhakukeinot vain sopimuspuolten kansalaisten käytettävissä.

Sopimus sisältää myös määräykset mm. tietojen käsittelyn läpinäkyvyydestä, valvonnasta ja valvontaviranomaisten yhteistyöstä.

Sopimus on voimassa toistaiseksi ja kumpikin sopimuspuoli voi päättää sopimuksen voimassaolon ilmoittamalla siitä toiselle sopimuspuolelle.

Sopimus sitoo yhdysvaltalaisia viranomaisia vain liittovaltiotasolla. Yhdysvalloissa pääosa rikoksista on kuitenkin liittovaltiotason rikoksia ja useimmissa tapauksissa siirretty tieto kulkee liittovaltion viranomaisten kautta. Liittovaltiotason viranomaiset eivät voi velvoittaa osavaltiotason viranomaisia, näin erityisesti rikosoikeuden alalla. Asia ratkaistiin sopimusneuvotteluis-

sa velvoittamalla liittovaltion viranomaiset sitoutumaan sopimusvelvoitteisiin myös siirtäessään tietoa edelleen osavaltiotasolle.

3 EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta

Komissio ehdottaa sopimusta koskevan allekirjoituspäätöksen oikeusperustaksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 16 artiklaa ja menettelyn osalta SEUT 218(5) artiklaa. Sopimuksen tekemistä koskevan päätöksen oikeusperustaksi komissio ehdottaa SEUT 16 artiklaa ja menettelyn osalta SEUT 218 (6)(a) artiklaa.

SEUT 16 artiklan mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen luonnollisten henkilöiden suojaan koskevat säännöt, jotka koskevat unionin toimielinten, elinten ja laitosten sekä jäsenvaltioiden, silloin kun viimeksi mainitut toteuttavat unionin oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, suorittamaa henkilötietojen käsittelyä, sekä säännöt, jotka koskevat näiden tietojen vapaata liikkuvuutta. Näiden sääntöjen noudattamista valvoo riippumaton viranomainen.

Neuvosto päättää määräenemmistöllä sopimuksen allekirjoittamisesta SEUT 218 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Sopimuksen tekeminen edellyttää Euroopan parlamentin hyväksyntää, koska sopimus tehdään alalla, jolla sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä SEUT 218 artiklan 6 kappaleen a alakohdan v alakohdan mukaisesti.

Valtioneuvosto pitää ehdotettuja oikeusperustoja asianmukaisina.

Sopimus ei sido Yhdistyneitä kuningaskuntia ja Irlantia eikä Tanskaa Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyjen pöytäkirjojen no 21 ja 22 nojalla.

4 Suhde toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteeseen

Sopimus kuuluu SEUT 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. Tämän vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta.

Sopimuksen sisältämät tietosuojatakeet ovat tarpeen EU:n perusoikeuskirjan ja EU:n lainsäädännön turvaaman henkilötietojen suojan takaamisessa kun henkilötietoja siirretään kolmanteen maahan. Vähemmän sitova instrumentti ei takaisi samantasoista suojaa.

5 Ehdotuksen suhde perus- ja ihmisoikeusvelvoitteisiin ja perustuslakiin

EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklan mukaan *jokaisella* on oikeus henkilötietojensa suojaan. Tällaisten tietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. Jokaisella on oikeus tutustua niihin tietoihin, joita hänestä on kerätty, ja saada ne oikaistuksi. Riippumaton viranomainen valvoo näiden sääntöjen noudattamista. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan *jokaisen* yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia, mukaan luettuna tietojen luovutettavuus, sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeustur-

vaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (PeVL 42/2014 vp, s.2).

EU:n perusoikeuskirjan 47 artiklan 1 kohdan mukaan *jokaisella*, jonka unionin oikeudessa taattuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava tässä artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot tuomioistuimessa. Sopimus (19 art.) takaisi oikeuden oikeudellisiin muutoksenhakukeinoihin ainoastaan EU:n kansalaisille. Ilman sopimuksen takaamia oikeudellisia muutoksenhakuoikeuksia jäisivät näin ollen EU:ssa asuvat muut kuin EU:n kansalaiset ja henkilöt, joiden tietoja käsitellään EU:ssa ja siirretään Yhdysvaltoihin. Tätä voidaan pitää ongelmallisena EU:n perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, koska artikla takaa jokaiselle oikeuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin. Perustuslain 21§:n mukaan *jokaisella* on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen ratkaistavaksi.

Euroopan parlamentin oikeuspalvelu on todennut EP:n LIBE-valiokunnalle 15.2.2016, että sopimuksen 19 artikla antaa rajoitettuja oikeudellisia muutoksenhakuoikeuksia tietyin edellytyksin vain sopimuspuolen kansalaisille. Koska sopimus ei antaisi oikeudellisia muutoksenhakukeinoja kaikille EU:n lainsäädännön soveltamisalaan kuuluville luonnollisille henkilöille, tämä aiheuttaisi huomattavan aukon EU:n lainsäädännön jokaiselle takaamaan henkilötietojen suojaan.

EU:n tuomioistuin on ns. Schrems-tuomiossa (Asia C-362/14) todennut: ”... säännöstö, jossa yksityisille ei anneta mitään mahdollisuutta käyttää oikeussuojakeinoja, jotta he saisivat tutustua henkilötietoihinsa tai voisivat saada tällaiset tiedot oikaistuiksi tai poistetuiksi, ei ole tehokasta oikeussuojaa koskevan perusoikeuden, sellaisena kuin se vahvistetaan perusoikeuskirjan 47 artiklassa, keskeisen sisällön mukainen... unionin oikeuden määräysten ja säännösten noudattamisen varmistamiseen tarkoitettujen tehokkaan tuomioistuinvalvonnan itse olemassaolo kuuluu erottamattomana osana oikeusvaltioon” (kohta 95).

Lisäksi 24.2.2016 hyväksytty Judicial Redress Act -säädös kytkee oikeudelliset muutoksenhakukeinot siihen, että asianomainen maa luovuttaa Yhdysvalloille henkilötietoja kaupallisissa tarkoituksissa. Tämä kytkös lisättiin Judicial Redress Act -säädökseen vasta senaatissa samaan aikaan kun EU ja Yhdysvallat neuvottelivat kaupallisia tiedonsiirtoja koskevasta ns. Privacy Shield -järjestelystä.

6 Suhde EU:n ja Suomen lainsäädäntöön

EU:n ja Suomen lainsäädännön mukaan henkilötietoja ei saa siirtää ilman asianmukaisia takeita sellaisille EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolisille maille, jotka eivät takaa henkilötietojen riittävää suojaa. Amerikan Yhdysvaltojen lainsäädäntö ei takaa riittävää tietosuojan tasoa, minkä vuoksi henkilötietojen siirrossa Amerikan Yhdysvaltoihin tarvitaan lisätakeita. Sopimuksen tavoitteena on taata puitteet riittävälle henkilötietojen suojalle sopimuksen soveltamisalalla tapahtuvissa henkilötietojen siirroissa. Uusia, EU-USA tietosuojasopimuksen soveltamisalaan kuuluvia henkilötietojen siirtoja koskevia sopimuksia neuvoteltaessa ei enää tarvitsi erikseen neuvotella tietosuojasopimukseen sisältyvistä tietosuojatakeista.

Sopimus tulee osana EU-oikeutta myös Suomea sitovaksi eikä se edellytä erillistä voimaansäätämistä.

7 Vaikutukset talousarvioon

Tämän hetken arvion mukaan sopimuksella ei ole taloudellisia vaikutuksia valtion talousarvioon eikä muitakaan taloudellisia vaikutuksia.

8 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 6 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat yleistä järjestystä ja turvallisuutta lain 27 §:n 27, 34 ja 35 kohdassa säädetyin poikkeuksin. Viimeksi mainituissa kohdissa säädetään mm. järjestysvallan toiminnasta valtion turvallisuuden varmistamiseksi. Itsehallintolain 27 §:n 22 kohdan mukaan rikosoikeus kuuluu myös pääasiallisesti valtakunnan toimivaltaan. Esim. rikosten esitutkinnasta säätämisen on perinteisesti katsottu olevan valtakunnalle kuuluva asia.

Tietosuojan on maakuntalakien lainsäädäntövalvonnassa katsottu kuuluvan itsehallintolain 18 §:n 1 kohdan ja 4 kohdan nojalla maakunnan lainsäädäntövaltaan. Mainittujen pykäläkohtien mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat maakunnan hallitusta sekä sen alaisia viranomaisia ja laitoksia sekä maakunnan kuntien hallintoa.

Edellä mainitun itsehallintolain 18 §:n 1 ja 6 kohdan nojalla maakunnassa on säädetty maakuntalaki Ahvenanmaan poliisiviranomaisesta (Ålands polismyndighet: Ålands författningssamling 2000:26 ja 2000:34), jonka toimintaan sovelletaan maakunnan poliisiviranomaista koskevaa tietosuojalainsäädäntöä (landskapslag (ÅFS 1999:50, muut. 2006/29 ja 2007/91) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om personuppgifter).

Edellä kerrottuun viitaten, neuvoteltava sopimus näyttäisi olevan Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluva asia, johon tulee soveltaa itsehallintolain 9a lukua Euroopan unionin asioista.

9 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Eduskunnan oikea-aikaisen myötävaikutuksen mahdollistamiseksi valtioneuvosto on antanut eduskunnalle selvityksen tietosuojasopimuksen neuvottelemisesta E-kirjeellä 35/2016 vp.

Oikeusministeriö on valmistellut U-kirjelmän yhteistyössä sisäministeriön kanssa. U-kirjelmä on lisäksi käsitelty oikeudelliset asiat jaoston (EU35) ja oikeus- ja sisäasiat jaoston (EU7) kirjallisessa menettelyssä 4.—9.5.2016.

Eduskunnalle on annettu E-kirjeellä 56/2008 selvitys Euroopan komission vuonna 2010 toteuttamasta tulevaa sopimusta koskevasta julkisesta kuulemisesta, johon Suomi osallistui. Neuvottelumandaatista on annettu eduskunnalle selvitys E-kirjeellä 9/2010 vp.

Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (LIBE) keskusteli sopimusluonnoksesta 15.2.2016.

Euroopan tietosuojavaikuttettu antoi sopimusluonnoksesta alustavan lausunnon 12.2.2016, jonka se esitteli Euroopan parlamentin LIBE-valiokunnalle 15.2.2016.

Sopimusluonnosta ja siihen kiinteästi liittyvää Judicial Redress Act -säädöstä käsiteltiin oikeus- ja sisäasiain neuvosten kokouksissa 19.4.2016 ja 4.5.2016.

10 Valtioneuvoston kanta

EU:n, sen jäsenvaltioiden ja Yhdysvaltojen kyky reagoida tehokkaasti yhteisiin turvallisuusuhkiin ja -haasteisiin on suuresti riippuvainen henkilötietojen vaihdosta rikosasioissa tehtävissä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä. Tietojen vaihto edellyttää henkilötietojen suojan riittävää tasoa.

Valtioneuvosto pitää saavutettua neuvottelutulosta merkittävänä saavutuksena EU:lle. EU-USA tietosuojapuitesopimuksessa vahvistetaan ensimmäistä kertaa yhdenmukaiset ja kattavat tietosuojaa koskevat takeet, joita sovelletaan kaikkeen poliisi- ja rikosoikeudellisen yhteistyön alalla tapahtuvaan transatlanttiseen tietojenvaihtoon asianomaisten viranomaisten välillä (pl. rangaistusten täytäntöönpano). Sopimus tuo merkittävän parannuksen nykytilanteeseen, jossa epäyhdenmukaiset ja usein heikot tietosuojasäännöt ovat hajallaan lukuisissa monenvälisissä, kahdenvälisissä, kansallisissa ja alakohtaisissa välineissä. Sopimus myös antaa ensimmäistä kertaa EU:n kansalaisille oikeudellisia muutoksenhakuoikeuksia Yhdysvalloissa sopimuksen soveltamisalalla.

Valtioneuvosto pitää hyvänä sitä, että

- sopimus olisi puitesopimus, jossa vahvistettuja tietosuojatakeita sovellettaisiin horisontaalisesti kaikissa Yhdysvaltoihin lainvalvontatarkoituksissa tapahtuvissa henkilötietojen siirroissa,
- sopimus ei muodostaisi oikeusperustaa lainvalvontatarkoituksissa tapahtuville siirroille,
- sopimuksella olisi takautuva vaikutus siinä mielessä, että se täydentäisi voimassa olevien sopimusten tietosuojatakeita,
- sopimus antaisi EU:n kansalaisille oikeudellisia muutoksenhakukeinoja Yhdysvalloissa tapauksissa, jotka koskevat tietoihin tutustumisen epäämistä, oikaisumahdollisuuden epäämistä ja tietojen laitonta luovuttamista,
- sopimuksen määräykset kattavat kaikki EU:n keskeiset tietosuojasäännöt, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyä koskevia vaatimuksia (esim. tietojen laatu ja eheys, tietoturva, vastuuvollisuus ja valvonta), suojatoimia ja rajoituksia (esim. käyttötarkoituksen rajoitukset, tietojen säilyttäminen, tietojen edelleensirrot, arkaluonteisten tietojen käsittely) sekä yksilön oikeuksia (tietojen saanti, oikaisu, hallinnollinen ja oikeudellinen muutoksenhaku),
- sopimuksen täytäntöönpanoa arvioidaan määrääjoin tehtävien yhteisten tarkastelujen avulla
- sopimuksen soveltaminen voidaan keskeyttää, jos sopimuksen määräyksiä rikotaan ja kumpikin sopimuspuoli voi päättää sopimuksen voimassaolon milloin tahansa.

On kuitenkin esitetty varteenotettavia epäilyjä siitä, onko sopimus EU:n perusoikeuskirjan mukainen, koska se ei takaa perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaista oikeutta tehokkaasiin oikeussuojakeinoihin tuomioistuimessa jokaiselle, vaan ainoastaan sopimuspuolten kansalaisille. Valtioneuvosto suhtautuu näihin epäilyihin vakavasti. On kuitenkin huomattava, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat jo ennen Judicial Redress Act -säädöksen ja sen antamien oikeussuojakeinojen voimaantuloa tehneet Yhdysvaltojen kanssa useita tietosuojasopimuksen sovelta-

misalaan kuuluvia sopimuksia, eivätkä ne kaikki ole taanneet tehokkaita oikeussuojakeinoja. EU-USA tietosuojasopimuksen yhdenmukaisuuden perusoikeuskirjan kanssa ratkaisee viimekädessä EU:n tuomioistuin.

Valtioneuvosto katsoo, että se voi kokonaisharkinnan perusteella hyväksyä sopimuksen allekirjoittamista ja hyväksymistä koskevat neuvoston päätösehdotukset. Lopullinen päätös sopimuksen tekemisestä voidaan kuitenkin tehdä vasta kun neuvosto on saanut Euroopan parlamentin hyväksynnän sopimuksen tekemiseen.

Suomella on varauma sopimusluonnokseen kansallisen kannanmuodostuksen ollessa kesken.